Dnromme 8340/93/2018

EDUSKUNTA

Hallintovaliokunta

asia: **U 98/2018 vp terroristisen sisällön levittämisen estäminen**

kuultava: **tietosuojavaltuutettu**

Pyydettynä lausuntonani esitän kunnioittavasti;

Käsiteltävänä olevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusehdotuksen mukaan tavoitteena on muodostaa selkeä ja yhdenmukainen oikeudellinen kehys, jonka avulla voidaan estää säilytyspalveluiden väärinkäyttö terroristisen sisällön levittämiseen verkossa.

Kirjelmässä oleva asetusehdotuksen suhdetta perus- ja ihmisoikeusvelvoitteisiin ja perustuslakiin koskeva jakso on laadittu hyvin. Siinä kunkin esitellyn alakohdan (sananvapaus, julkisenvallan käyttö, tietosuoja) lopussa on esitetty valtioneuvoston havainnot ja tarvittaessa kannat perusteluineen.

Pidän näitä esitettyjä kantoja perusteltuina.

Otsikolla ”Tietosuoja” koskevassa jaksossa esitetään säilytyspalveluiden tarjoajiin kohdistuva velvoite säilyttää terroristiset sisällöt. Asetusehdotus myös määrittelee säilytysajat ja säilytyspalveluiden tarjoajan velvollisuuden suojata säilytetty sisältö ja data. Jaksossa ei ole juurikaan esitetty mm. IP-osoitteen roolia henkilötietona tai pohdittu laajemmin asiaa tietosuoja-asetuksen ja aiemman tietosuojadirektiivin kannalta (kts. mm. ECJ; As Delfi vs Viro ja Facebook ja Wirtschafts academie)

Käsiteltävänä olevassa U 98/2018 vp -kirjelmässä ei ole tehty valitettavasti analyysia ehdotuksen ja kansallisen lakimme sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä (460/2003) välillä. Myös siihen sisältyy tallennusvelvoite ja ”take down” velvoite. Näin meneteltynä huomattaisiin, että ehdotus ja mainittu laki ovat peruslähtökohdiltaan melko samankaltaiset. Ehdotus kuitenkin merkitsisi myös muutoksia kansalliseen lainsäädäntöömme ja loisi tietyn huomattavan epäsuhdan toimijoiden oikeudellisen aseman välille.

Toisena vertailukohtana voisi myös käyttää eEvidence -hankkeesta saatavia kokemuksia.

Kun nyt voimassa oleva viittaamani kansallisen lain velvoitteet kohdistuvat lähinnä viestin (sisällön) julkaisijaan, kohdistuisivat tässä ehdotuksessa toimet säilytyspalvelun tarjoajaan. Toiminta olisi nopeampaa ja mahdollisesti jopa toisesta jäsenvaltiosta tapahtuvaa. Se puolestaan edellyttäisi, että kaikki ehdotuksen sisältämät määritelmät olisivat samat kaikissa jäsenmaissa.

Valtioneuvoston tulisi edellä sanotun johdosta kehittää kannanottojaan edellä mainitsemani seikat huomioiden.